

Synpunkter på tjänstemännens förslag 2019-04-30 ”Regler för kommunalt stöd till enskilda vägar”, lämnade av Kommunbygderådet i Leksand

Det kan vara lätt att tro att byarna är emot en långsiktigt hållbar väghållning av de enskilda vägarna. Vi vill framhålla att så inte är fallet. Till skillnad från 2008 års förslag om byvägarna så har kommunen nu klargjort att den avser att fortsätta med den **löpande skötseln** medan byarna i fortsättningen måste finansiera **upprustning** av vägarna. Detta kan också i stor utsträckning accepteras, om det kan ske på ett ekonomiskt och resursmässigt effektivt sätt.

Vi noterar att den totala kostnaden för Kommunen och berörda kommunmedlemmar kommer, med dagens beräknade kostnader för lantmäteriförrättningar, att uppgå till 30 – 35 miljoner kr, varav kommunala bidrag ca 6 miljoner kr, om alla berörda fastigheter blir föremål för lantmäteriförrättning. Vi anser att detta inte kan anses ansvarsfullt. Pengarna kan användas bättre, t ex till vägarna. För lantmäterikostnaderna får byarna inte en meter väg!

Det är också viktigt att byarna själva får bestämma vilken form av vägorganisation man ska ha. I många byar har man sedan länge ordnat sina gemensamma angelägenheter som t ex bystugor och kyrkbåtar och annat kostnadskrävande genom ideellt arbete och frivilliga ekonomiska bidrag. Så hanterade man också byvägarna fram till 1972 när kommunen av rättviseskäl beslöt att överta väghållningen. Det har blivit en viktig del av bykulturen att man på det sättet sköter sina gemensamma angelägenheter och det vill vi inte att man inkräktar på.

Byarna är alltså i stort sett med på att överta upprustningsansvaret, men vill kunna välja att organisera och finansiera det på för byn lämpligaste sätt. Man vill naturligtvis också att löftet om Kommunens fortsatta skötsel av vägarna inte begränsas så att inte alla vägar behandlas lika. Kommunal skötsel skall alltså ske som tidigare.

Detta och annat utvecklar vi utförligare i bifogade kommentarer. Vi vill särskilt lyfta fram:

1. Vi eftersträvar som sagt **valfrihet** för byarna vad gäller formen för vägorganisationen. Enskilda byar ska utifrån sina förutsättningar och önskemål och i enlighet med sina hävdvunna ordningar, kunna välja mellan att låta göra en lantmäteriförrättning eller den mycket billigare modellen med ideell förening. Denna valfrihet kan inte negativt påverka vare sig Kommunens eller den enskilda byns åtagande avseende väghållningen. Det kommer att vara avtalet eller överenskommelsen som styr förhållandet mellan parterna och inte formen för den ena avtalsparten! (s. 7 ff.)

2. Vägarna föreslås i förslaget indelade i kategorier, där kategori B är väg som föreslås **inte** få sommarskötsel. Detta är ett klart avsteg från vad byarna haft anledning att räkna med utifrån vad Kommunen hittills sagt. Syftet med 2016 års beslut i KF, är att byarna ska bära kostnaden för upprustningar/investeringar inte att de ska överta ansvaret också för en stor del av den löpande driften. (s. 4)

3. I förslaget sägs att byarna **årligen**, vid två skilda tillfällen, ska lämna dels en formell redogörelse och en ekonomisk **redovisning** dels en **ansökan** om att få kommunal skötsel av byvägarna. Enligt beslut i KS i maj 2017 är förutsättning för att få kommunal skötsel endast att man skriver **avtal** med Kommunen. **Redovisning** och **ansökan** innebär något helt nytt och betydligt mer arbetskrävande för både byarna och Kommunen, än att skriva på ett **avtal**, som löper över längre tid. Skapar helt onödig byråkrati! (s.6)

4. Eftersom kommunen sedan 1973 haft hela väghållningsansvaret, förväntar vi oss att kommunen lämnar över ansvaret till byarna med den vägstandard man i regelverket kräver. Vad vi förstår så är vägstandarden för låg enligt kommunen, men standarden har satts under de 50 år som Kommunen haft ansvaret för vägarna. (s. 4)